

Per Mathis Oskal siida – Hjerttind reinbeitedistrikt
Andsvatnveien 559
9310 SØRREISA

Avslag på søknad om skadefelling av tre gauper, to jerv og to kongeørn i Klettenområdet – Målselv kommune

Fylkesmannen i Troms viser til din søknad om skadefellingstillatelse på tre gauper, to jerv og to kongeørn i Klettenområdet. Søknaden er datert 5.2.2018. Vi viser videre til deres e-post av 6.2.2018, hvor dere etterspør svar og utdyper søknaden. Vi viser også til vår e-post av 7.2.2018 hvor vi varsler avslag på søknaden. Her følger formelt vedtak i saken

– Vedtak –

Med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og 77 jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 9, 12 og 13 avslår Fylkesmannen søknad om skadefellingstillatelse på gaupe, jerv og kongeørn i Klettenområdet – Målselv kommune.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Troms jf. forvaltningsloven § 32.

Søknaden

Deres siida søker om skadefellingstillatelse på tre gauper, to jerv og to kongeørn i Klettenområdet. Dette på bakgrunn av at det på søknadstidspunktet var registrert to gaupedrepte og en ørnedrept rein, og at erfaring tilsier at tapene vil bli betydelig større. Vinteren 2016 ble ca. 18-19 rein dokumentert drept av fredet rovvilt i samme område. Kletten er ett av få områder siidaen har, som er egnet til vinterbeite. Siidaens vinterbeiteområde ved Altevatn, Mannancearru, nedbeites årlig av svensk rein, som gjør området utilgjengelig for siidaen.

I e-post av 6.2.2018 skriver siidaen at i en situasjon med daglige tap har også rovviltforvaltningen et ansvar for å ivareta beitenæringene, jf. stortingsmeldingen fra 2004 og rovviltforliket av 2011. I tillegg skriver dere at samiske næringer er gitt et særskilt vern jf. FN 27, Grunnloven § 108 og ILO 169. Dere skriver videre at alle vet, også forvaltningen, at de registrerte gaupene i Troms er et svært unøyaktig anslag. Dere skriver at i en akutt skadesituasjon må skadedyr tas ut. Siidaen har ingen andre plasser å beite på, pga. svensk beiting på siidaens tradisjonelle vinterbeiter ved grenseområdene.

Status for rovviltbestandene

Kunnskapsgrunnlaget for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8. Det skal også gjøres en vurdering av den samlede belastningen tiltaket vil medføre på naturmangfold (§ 10). Dersom man er usikker på konsekvenser for viktig naturmangfold skal det vurderes om føre-var-prinsippet (§ 9) skal legges til grunn for ikke å gjennomføre tiltaket.

Gaupe og jerv

Årlige rapporter fra Rovdata på bestandsstatus for gaupe og jerv, som *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2017, NINA rapport 1391; Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2017, Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia 2, og 3 -2017 og NINA rapport 1179*, har bidratt til god kunnskap om gaupas og jervens bestandssituasjon regionalt og nasjonalt, og om hvilken effekt en felling vil ha på bestanden. Forskning utført av Scandlynx har gitt mye kunnskap om gaupas og jervens overlevelse og reproduksjon, arealbruk og drapstakt på beitedyr, blant annet gjennom NINA minirapport 450, *Gaupe og jerv i Troms og Finnmark, Statusrapport Scandlynx 2012–2013*, og NINA rapport 1200, *Gaupe og jerv i reinbeiteland, Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014*.

Gaupe

Registreringsperioden 2016/2017 ble det registrert seks familiegrupper av gaupe i Troms, ingen i Finnmark. Familiegrupper av gaupe registreres fra 1. oktober og ut februar. Resultatet for registreringsperioden 2017/2018 foreligger ikke enda. Ut fra Fylkesmannens tolkning av data i rovbasen ser det ut til at registreringene vil tilsi fire ulike familiegrupper av gaupe i region 8. En i Målselv, en i Storfjord, en i Lyngen og en i Alta. Tilgrensende til regionen er det registrert en familiegruppe i Evenes og det er registrert en familiegruppe på svensk side nord for Torneträsk. Fylkesmannen forholder seg til data i Rovbase.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Foruten mennesker, har gaupa få/ingen naturlige predatorer. Avgangen av gaupe i regionen, som i landet for øvrig, skjer i hovedsak gjennom kvotejakt eller skadefelling, slik at rovviltforvaltningen i stor grad selv kontrollerer den samlede belastningen på gaupe i regionen. De siste årene har det vært et betydelig uttak av gaupe i regionen, gjennom kvotejakt og skadefellinger. Uttaket, og registrert bestand har gått noe ned de siste årene. Dette, sammen med få registrert ynglinger denne sesongen, kan indikere at den samlede belastningen for gaupebestanden blir for høy, om det tas ut flere gauper. I vår vurdering har vi tillagt føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 vekt for å avslå søknad om skadefelling av gaupe.

Jerv

I 2017 ble det registrert fem ynglinger av jerv i Troms. Dette er noe under bestandsmålet som er 7 i Troms. Resultatene for 2018 er enda ikke klare. Så langt, per 18.4.2018 tyder det på at det vil bli registrert mellom to og åtte ynglinger i Troms. Antall registrert ynglinger av jerv er redusert siste år, og vi er nå nær bestandsmålet i Troms.

Kongeørn

Kongeørn er utbredt over hele den nordlige halvkule (NINA rapport 1158), og den totale bestanden antas å være større enn 170 000 individer (BirdLife International 2015). Bestanden

av kongeørn i Norge antas å utnytte sitt potensiale fullt ut gjennom dagens bestandsutbredelse og antall. Kongeørn ble ved norsk rødliste for arter 2015 vurdert som livskraftig.

I Troms ble det i 2008 estimert at bestanden var på 200–230 hekkende par, hvorav omtrent 50 % hekket på innlandet (NINA rapport 442, Strann 2008) Den norske populasjonen er estimert til 963 (652–1139) hekkende par i perioden 2010–2014 (NINA rapport 1158).

Fylkesmannens vurdering av søknaden

For informasjon om rammer, målsettinger og organisering av forvaltning av rovvilt, se forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, kapittel 3.

På tidspunktet da Fylkesmannen varslet avslag på søknaden hadde vi myndighet til å fatte vedtak om skadefelling av jerv, gaupe og kongeørn.

Gaupe og jerv

Skadefelling er et virkemiddel for å løse en akutt skadesituasjon i et område forårsaket av bestemte rovviltindivider. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes noen annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Ved vurdering av fellingstillatelse skal det særlig tas hensyn til:

- Områdets betyding som beitemark
- Skadenes omfang og utvikling
- Potensialet for framtidige skader
- Mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak

Området hvor det søkes om skadefelling er et A-område for gaupe og jerv, ifølge forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013. Det betyr at bestandsmål for rovviltartene skal oppfylles innenfor de områder som er prioritert for den enkelte rovviltart.

Fylkesmannen vurderer at området er viktig beiteområde for siidaen. Det var ikke dokumentert tap til jerv. Vi vurderte derfor at det ikke var grunnlag for å gi fellingstillatelse på jerv. Det var dokumentert to rein drept av gaupe. Vi vurderte at skadens omfang ikke var en akutt situasjon som ga grunnlag for tillatelse til skadefelling på gaupe.

Vi tror forebyggende tiltak dere har gjennomført, har redusert tapene i vinter. I dette tilfellet vurderer vi at forebyggende tiltak er en tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det at det er A-område for gaupe og jerv, og at registrert bestand av gaupe og jerv er på eller under bestandsmålet er også tillagt betydelig vekt.

Kongeørn

Det er ingen åpning i regelverket for bestandsregulerende felling av kongeørn. Det kan heller ikke gis tillatelse til felling utelukkende for å forhindre fremtidige skader. Kongeørn forårsaker størst tap for reindriften i kalvingstiden, da er det ofte svært vanskelig å forebygge skader. Felling i denne tiden på året er problematisk da det er hekketid for kongeørn. Ifølge kommentarer til rovviltforskriften § 12, skal en eventuell iverksetting av felling følge bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse fastsatt i medhold av viltloven. Yngletidsfredningen skal vektlegges, og voksne individer som kan ha avhengig avkom bør unntas fra en evt. fellingstillatelse.

Rovviltforskriften § 12 gir Fylkesmannen hjemmel til å kunne gi skadefelling på kongeørn. Det stilles likevel strengere krav for å gi skadefelling enn hva som gjelder for de andre store rovdyrene. Skadefelling av kongeørn må rettes mot bestemte individer som gjør vesentlig skade. Det var dokumentert én rein drept av kongeørn. Fylkesmannen vurderer at det dokumenterte skadeomfanget ikke er så stort at kravet i § 12 om vesentlig skade er oppfylt.

Konklusjon

Vi vurderer ikke skadens omfang og utvikling til å være en situasjon som gir grunnlag for tillatelse til skadefelling. Fylkesmannen avslår søknad om skadefellingstillatelse på gaupe, jerv og kongeørn.

Med hilsen

Evy Jørgensen
miljøverndirektør

Heidi-Marie Gabler
fagansvarlig

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer

Tenk miljø – velg digital postkasse fra Digipost eller e-Boks på www.norge.no